

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14
Pe o lună . 2-40
Nu se dă zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 fecuș.
Telefon pentru or. s. și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.

Mulțămile publice și Loc de-
schis costă fiecare s. r. 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
apofază.

Di Petre P. Carp.

Noul prim-ministru român dl *Petre P. Carp* e una din gloriile vieții poli-
tice românești.

Inzestrat cu o cultură vastă, cu spi-
ritul format în școala metodică și se-
rioasă a Germaniei, dl Carp nu este
din acele personaje șterse pe cari no-
rocul orb, originea boierească sau alte
legături familiare îl pun în fruntea unui
partid. Titlul de drept care l-a merit
pentru o situație atât de proeminentă
sânt calitățile personale și meritele poli-
tice. E fără îndoială una din inteli-
gențele cele mai puternice în istoria
politice românești.

Nici odată gândirea sa nu se lasă
îmbătățită de devize curente și nu lu-
neacă pe panta frazei stereotipe. E o
minte limpede care pătrunde totdeauna
în miezul chestiunilor, desbrăcându-le
de învelișul aparentelor amăgitoare și
prizându-le drept în punctul lor cen-
tral. Soluțiunile ce dă surprind totdea-
una prin o notă de originalitate în-
drăzneată și prin pătrunderea justă a
chestiunilor. Spiritul său fin și caustic
e plin de scâpărări și cuvinte originale
cari se pun repede în circulație și sânt
savurate de toți iubitorii desfătării in-
telectuale. Dl Carp e din creștet până
în tălpi o personalitate. Tot ce spune
și gândește e expresia unei individua-
lități. Ca orice cap original el își este

credincios sie-și și vederilor sale și ni-
mic nu poate să-l abată dela o con-
vingere formată sau dela un drum
apucat.

În anul 1907 se pornise în Româ-
nia, pe urma răscoalelor o întreagă
literatură asupra chestiunii țărănești.
Autorul unei broșuri despre aceiaș ma-
terie veni să-și prezinte lucrarea sa și
dlui Carp. Acesta-i răspunse însă în
chipul următor:

— Cartea dtale cuprinde sau vede-
rile mele și atunci e de prisos să o
citesc. Sau ea cuprinde alte vederi și
atunci e rea și nu merită să o citesc.

Venind din gruparea literară a *Ju-
nimii* din Iași, dl Carp e un om cu
gusturi literare pronunțate și e auto-
rul mai multor lucrări. Condeiului său
datorim de pildă o excelentă traducere
a tragediei *Macbeth* a lui Shakespeare.
Cuvântările sale se deosebesc prin o
formă literară elegantă, strinsă și per-
sonală.

Ca și dl Maiorescu, șeful *Junimii*
dl Carp pare a avea credința că for-
mele vieții constituționale moderne au
fost altoite în România pe un fond de
viață medievală și orientală. Dacă e-
voluția României ar fi fost organică și
firească, trebuia să se prefacă și
să se modernizeze întâi *viața* ei, —
— printr'o schimbare *treptată*, lentă și
numai după săvârșirea acestei prefa-
ceri trebuiau să se introducă, ca un re-
zultat firesc și *necesar*, și formele vieții

constituționale. Modernizatorii Româ-
niei, liberalii, au procedat însă invers
au introdus formele moderne înainte
de prefacerea morală și culturală a țării.

Pe urma acestei nepotriveli între
formă și fond răsar, după dl Carp și
junimiști, relele de cari suferă viața
politică a României. Poporul nefiind
matur pentru a se governa singur, nu
a înțeles rostul adânc al formelor con-
stituționale, ci le-a considerat ca un
mijloc de căpătuire personală a parti-
zanilor. Corupțiunea politică, cu tot
cortejul ei de fenomene nesănătoase
s'a înrădăcinat și a infectat viața mo-
rală a țării. Ca remediu se cer, nu legi
multe și nouă, cari rămân adesea o
minciună, ci o administrație bună și
cinstită, care să le *aplice*. Altfel ele nu
vor deveni o realitate și legea cea mai
bună nu va putea să producă nici un
rezultat bun ci, de sub formele ei ciu-
ruite, corupțiunea și imoralitatea poli-
tică își va scoate capul. *Asanarea mo-
ravurilor* a fost timp de decenii deviza
partidului junimist. Se poate spune că
din opoziție chiar partidul și ideile dlui
Carp au înriurit mult pe guvernanți
și mulțămii lor s'au făcut multe si-
lincii pentru curmarea relelor politicia-
nismului.

Cât de mult ține dl Carp la reorga-
nizarea administrației românești s'a
văzut și cu prilejul declarațiilor de
program făcute a doua zi după che-
marca sa la guvern. Între reformele

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA»

Pedeapsa.

De Iuliu Enescu.

În cârciumă e un fum să-l tai cu cuțitul. La o
masă într'un colț sânt trei țigani, cari își nu-
mără bănuțele adunate la joc; în celălalt colț,
cu capul în palme și cu căciula trasă pe ochi
stă un flăcău sprâncenat și mustăcios, cu țig-
gara stinsă pe-o buză și cu o sticlă înaintea.

Să fi fost cam pela nouă seara. Cârciumarul
după ce și-a deșertat clondirile și le-a așezat în
fundul unei lazi, ședea liniștit în dosul tejghelei,
așteptând să plece și musterii rămași. Să uită la
flăcău, care amorțise pe bancă, mai la țigani, cari
nu isprăviau cu ciorovăiala și după o clipă de
răsgândire, plictisit, întoarse cheia de două ori
la tejghea și trecu în odaia de-alături.

Agățată de-o grindă, o lampă afumată sfârșia
mereu în mijlocul crășmei, de unde cobora o
lumină gălbuie și neputincioasă și cum lumina
trecea prin așii dela tejghea, umbrele lor să in-
tindeau peste mesele de brad, ca niște fantome
amenințătoare. În mirosul greu și-n întunecul
acela, părea că te găsești într'un beciu de închi-
soare uitat.

Țiganii împăcați se găteau de ducă, când trei
feciori intrară pe ușă.

»Bine că v'am găsit! Pe voi vă căutam«, le
zise unul din feciori țiganilor și toată ceata trecu
la o masă

Venise să-i arvunească la o nuntă. Cum tej-
gheaua era pustie, unul dintre ei merse și strigă

pe crășmar. Trecând spre ușă dădu cu ochii de
flăcău ce ședea în colț

»Tu ești Ghică? Da, ce faci singur aici?«
Flăcău nu răspunse nimic, ce dădu urcios din
umeri

— »Ei al dracului ghiorlan și zi ț-i-o făcu? Ce-ai
avut. mă cu el?..

— Ce să am?..

— Păi, de ce te-a plesnit?

— Fiindcă am vrut să-i joc nevasta...

— Și el n'a vrut?

— Nu!

— Da ea?

Flăcău întoarce neajătit capul în altă parte.

— Nici ea n'a vrut, mă!.. N'ai văzut că râdea
ca o drăcoaică, când te-a îmbrâncit ghiorlanul
Flăcău se uită încruntat la el și zise amenin-
tând:

— Le-o fac eu!..

— Să nu te lase să-i joci nevasta. Păi, nevestele
d'ăia vin la horă, să le joace..

— Are să mă ție minte..

Târgul făcut, ploșca umplută de cârciumar
trecea acum din gură în gură. Numai flăcău
rămase la masa lui, nevoind să primească să
bea dela ceilalți.

Mai ceru o sticlă de rachiu și se-ntoarse de
jumătate în altă parte, bombănind mereu. Vorba
»rădea ca o drăcoaică« nu-i mai eșia acum din
minte și-l făcu să i-se adune tot sângele în față.
Auzia lămurit tot cântecul în curtea cârciumei,
vedea cum treceau vesele înaintea lui părechile
jucăușe, pline de tinerețe și mulțumire; fetele
rumene la obraz și cu flori în păr și-ntre toate
ea cea mai frumoasă. Cum o urmărea și-o căuta

peste capetele săltărețe și cât de fericit a plecat
s'o ia la joc. A simțit apoi o îmbrâncitură ve-
nită din senin. A ridicat pumnul să dea, dar în
acelaș moment a fost lovit peste față; de i-s'a
întunecat vederea. Pe urmă fără să știe a fost
scos din joc, în rășetele fetelor și a le nevestelor.
La joc nu s'a mai întors nici nu s'a mai uitat
într'acolo. A apucat umilit spre casă, dar din
mijlocul drumului s'a întors la cră mă.

Ochii flăcăului aveau o lucire fulgerătoare și
pumnul ținea încleștat sticla de pe masă. Toate
amintirile treceau năvalnice prin creierii lui și lăsa
câte-o picătură de venin.

Își vedea copilăria petrecută pe cele coaste cu
ea; o vedea crescând și înflorind ca o garoafă;
o vedea cum trecea la joc din mână în mână și
ini-mă-i tremura de-o frică necunoscută. Când a
cerut'o i-a spus, că a intrat în vorbă cu altcineva.
Cât a fost la cătane, nu s'a mai gândit niciodată
la ea, dar la întors simțea că fericirea celuiălalt
mereu îl chinuște.

Ochii începură să i-se 'mpăinjenească și din cli-
pirea genelor o lacrimă alunecă pe obraz. Deș-
teptat de teama, că e zărit de cineva, se uită
împrejur. Ceilalți dela masă eșiseră de mult, numai
crășmarul ședea somnoros în dosul tejghelei.

Piăti și mai ceru o sticlă, dar crășmarul n'u
vră să-i dea

»Du-te acasă Ghică, ț-i-e destul!.. Măne plec
de dimineață la târg și trebuie să mă culc.

— De ce e crășmă aici? Să dai de băut..

— Azi nu mai dau«, răspunse crășmarul și eși.

O mai fi așteptat el cât a așteptat, dar dela o
vreme, dacă a văzut că nu mai vine nimeni a
plecat.

ce a făgăduit a înșirat și reforma administrației, pe care a numit-o „draga inimii mele”. Administrația trebuie scoasă, după d-sa, de sub înfrierea politice. Spre acest scop, funcționarii administrativi vor fi făcuți inamovibili, de unde până astăzi la orice schimbare de guvern ei trebuiau să se primenească, făcând loc aderenților noului partid.

Răul ce răsărea pe urma acestui sistem era că funcționarii, spre a-și asigura existența și pe timpul opoziției, căutau prin nenumărate practice necinstite să-și facă interesele personale. Statul ere o vacă de mulș pentru partizanii celor două partide cari alternându-se neconținut la putere își săturau pe rînd partizanii. Una din cauzele de căpetenie a răscoalelor țărănești a fost fără îndoială această administrație care prin firea lucrurilor trebuia totdeauna să dea dreptate celui tare, boierului, arendașului sau altor puternici, împotriva țaranului. De aici neîncrederea adâncă și puternică a țaranului împotriva a tot ce-i surtocar și „boier” și de aici lipsa sentimentului de solidaritate socială și națională între clasele de jos și de sus.

Dl Carp e un aristocrat. S'a spus chiar că el este un reacționar, deoarece nu vrea să acorde țaranului român dreptul de vot, necrezându-l matur pentru exercitarea lui. Cu toate acestea nu se poate făgădui că în timpul scurt cât a stat la guvern, a luat măsuri eficiente pentru îmbunătățirea soartei țaranului. În anul 1889 a dat țaranilor din pământurile statului aproape un milion de hectare, mai mult decât oricare guvern dela împroprietărirea din 1864.

În programul său politic, expus zilele trecute, a spus că una din cauzele răscoalelor (afară de relele administra-

ției) a fost și covârșirea *micei proprietăți* între țărani în fața căreia se află uriașele întinderi ale latifundiilor boierești. Spre a potoli acest contrast prea izbitor, între marea și mica proprietate nu trebuie împărțit pământ la *toți țărani* ci numai *unei părți* din ei. Se va crea cu acest fel o clasă de *proprietari mijlocii* menită să niveleze și să îmblânzească contrastul dintre cele două extreme și să reprezinte o punte de trecere între ele. Dl Carp aduce deci în soluțiunea chestiunii țărănești o nouă idee: creierea sau mărirea proprietății mijlocii țărănești, dela care așteaptă rezultate bune. Altă măsură foarte radicală și îndrăzneată ce făgăduiește, e scutirea de impozitul funciar al proprietății țărănești mai mici de 6 hectare. Nu se poate deci spune că noul guvern nu va manifesta sollicitudine pentru țărani.

Aceste sînt în rezumat ideile și programul d-lui Carp în chestiile de politică internă.

Asupra politice sale externe și în special asupra vederilor sale privitoare la chestiunea națională a Românilor din alte țări, poate altădată.

Din parte-ne dorim ca dl Carp să izbutească a duce la împlinire reformele sale. Credem că multe din ele vor putea aduce un folos real pentru consolidarea și progresul statului român. În special în chestia țărănească nădăjduim că opera sa nu va fi o operă de destrucțiune, ci de completare a legiurii agrare adusă de partidul liberal.

Un act perfid și o călcare de lege. O știre revoltătoare ce vine din Orăștie. Direcțiunea colegiului ev, ref. din Orăștie a adresat o scrisoare tuturor părinților gr.-or.-rom. ai căror copii urmează cursurile la acest gimnaziu, prin care li-se aduce la cunoștință, că

catichetul gr.-or. nesupunându-se legilor colegiului, de a propune religia în limba statului, nota elevilor gr.-or. va fi la religie nesuficient, ceea ce va avea ca urmare pierderea semestrului. Avertisează pe părinți, ca să stăruiască pe lângă catichet, să se conformeze legilor colegiului.

Iată scrisoarea:

Dela direcțiunea Colegiului ev.

În înțelesul legilor noastre în institutul nostru toate obiectele au să se învețe înăuntru în institut, numai ungurește, -- așadar și religiunea.

Domnul catechet gr.-oriental la începutul anului a promis, că va propune religia cu ținerea în vedere a legilor colegiului. Așa s'au primit și elevi gr.-orientali. Nu de mult însă dl catechet gr.-oriental a declarat că, din pricina opreliștei mai marilor săi bisericești nu poate da învățătura religiei ungurește, ba și protestează contra faptului, ca elevii gr.-orientali să umble la altcineva, care le propune ungurește!

Așa amenință primejdia, că elevii gr.-or. la mijlocul anului să nu capete calcul din religie, și își vor pierde jumătatea de an!

Despre asta înștiințăm pe părinți, și îi rugăm, să stăruiască și ei într'acolo, ca catechetul gr.-or. să se potrivească legilor colegiului reformat, ca astfel să se poată da calculii.

Orăștie, în 6 Ianuarie 1911.

(Sigil)

Direcțiunea.

E un act perfid acest procedeu a colegiului prin care voește să silească pe părinți să adereze la principiul lor de a se catechiza ungurește, având ca țintă mai îndepărtată trecerea la religia reformată a părinților strănși cu ușa. Căci este vorba de pierderea unui semestru din partea băiatului, dacă părintele nu se supune voinței lor.

Doi părinți durere, și-au și părăsit legea trecând la religiunea reformată!

Atragem deci atențiunea forurilor bisericești asupra acestei încălcări de lege și ordinațiunii ministeriale, -- ca să intervină pe lângă ministerul cultelor și instrucțiunii, pentru regularea definitivă a chestiei de catechizare.

Să fie adevărat? În sesiunea actuală a parlamentului din Pesta s'a încins o discuție din cele mai aprinse asupra unor

Afară întunec beznă, de nu vedeai la cinci pași. Abia eșit la drum, simți că se învârtește pământul cu el și că genunchii i-se înmoaie. Își strînse sumanul la piept, își infundă căcuța până pe sprâncene și apucă prin sat în sus.

Pe toată valea nu se auzis nici cel mai mic zgomot, doar murmurul apei, sau departe pe la vre-o casă din deal lătratul vreunui câne. Satul dormia împrejmuit de dealuri și păduri, ca un copil în leagăn. Peste vărfurile munților se zărea puzderia de stele ce sclipeau în întunerecul acesta misterios, ca niște focuri vii. În o luncă un cal sărea în piedecile lui de fier, speriat de zgomotul pașilor... Flăcăul se opri și după ce să încredințase, că nu e nimenea la cal, irecu părăul și o luă pe coastă-n sus, pe lângă marginile de gard.

Ca o pisică, care e aproape de pradă, se furișă pe la clăi, smulse o mână bună de fân și se strecură printre umbrele pomilor până la casa ghiordanului.

Niciun câne, nici un zgomot, nimic...

Să mai uită odată împrejur, infundă fânul sub coperiș la căpriorii surii, aprinse chibritul și fugi. Eși din grădini, sări vreo trei garduri și-acum urca în pripă spre marginea unei păduri ce-și întindea stăpânirea peste vreo patru munți. În vârfurile unei poiene se opri puțin să răsuflă. Întoarse capul, se uită pe coastă la vale -- nimic. Numai vântul începuse să șuiera domol prin cetățuia de brazi. Graba cu care lucrase, îl făcea să creadă, că n'a făcut ispravă și acum îl apucase o ciudă care-l îndemna mereu să mai coboare odată.

Deodată însă o scântie mare se ridică de pe coastă imediat altele mai mari și mai mărunte și într'o clipă o roșată se ivi pe vârful copacilor. Ochii i-se pironiră și inima începu să-i bată cu putere. Prin vârful casei ce se zăria în roșata aceea împăienjenită, o limbă mare de foc se ridică năvalnic, îmbrăcată într'un rotogol de fân și acum întreaga coastă cu clăi, case și copaci era luminată. Câinii începură să urle îngrozitor, un muget puternic străbătu toată valea și acum colinda în scurte ecouri, prin infundăturile de păduri.

De pe la casele învecinate se vedeau oameni alergând, dând din mâni buimaci ca niște pasăi speriate. Focul se ridica mai grozav și mai amenințător. Cuprinsese întreg coperișul și-și trimitea scântiețele ca niște săgeți în toate părțile. Toate coastele aproape erau luminate.

În lumina acestui foc, două umbre păreau că urcă în grabă pe coastă. Flăcăul se cutremură o clipă, pe urmă speriat de groza urmării, o tuli la fugă.

Vântul începuse să urle prin vîrfurile de deal, crengile uscate trosneauu sub picioarele lui. La zgomotul pașilor, două capre, ca două năluci, trecuse în fugă pe lângă el. I-se părușe, că cele două umbre aleargă să-l ație calea și atunci din toate puterile se puse la goană nebună. Trecea prin brădet, crengile îl loviau în față ca niște cuțite, sărea copacii căzuți, urca pe stînci, ce-și rostogoleau la vale bolovanii răscolii de el. Într'un zgomot infundat, alerga prin întunericul pădurii, ca un ucigaș fără popas, pururea alergat.

După o goană de vreo două crasuri prin păduri, înfuit de băutura și de oboseală, căzu grămadă la rădăcina unui brad.

Când s'a trezit, prin spărturile de nori aurii, soarele își trimitea soții zilei. Jur, împrejur se vedeau vîrfurile stîncose ale munților, ce veghiau liniștiți depărtările alburii. O pace mare, o pace binecuvîntată, domnea peste adăncurile necălcate.

Trupul îi era înțepit și rece, numai gura îi ardea, ardea ca un cuptor plin de jăratic. S'a sculat și s'a dus la un iezor. Răcoarea apei l-a luminat. A băut cu lăcomie din apa lui, s'a spălat bine pe față și-a legat curelele rupte dela o pînci și s'a retras în brădet.

Pe coama muntelui sentinela de grăniță își făcea diumul regulat. A așteptat până a trecut pe ceaialtă parte de p'ai; pe urmă domol cu capul în piept, ca un osândit, a luat poteca ce ducea la o stîncă pe coasta din față...

Dentist în Cluj.

NAGY JENŐ

„ specialist pentru dinți artificiali fără pod în „

CLUJ-KOLOZSVÁR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu p'aire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist în Cluj.

chestiuni privitoare la raporturile dintre Ungaria și Austria, — discuțiuni urmărite cu mare încordare la noi, ca și la Viena. Opoziția Kossuthistă, ajutată de alți deputați, — cu totul atingând cifra de aproape una sută, — pretind, prin rostul oratorilor de seamă, proclamarea ruperei legăturii comune, financiare și economice cu Austria. Un jurisconsult ca profesorul Földes, un orator de reputație ca Apponyi, un specialist în cele comerciale cum e Kossuth, desfășură, în fața țerii întregi, teorii, viforos aplaudate, asupra avantajilor ce ar rezulta pentru Ungaria în cazul independenței sale și a desrobirii imaginare de sub apăsarea economică a Austriei. Sunt deci la mijloc importante probleme, cari ating nu numai situația Maghiarilor, ci și a popoarelor nemaghiare. Și este natural ca, față de curentele de independență, inaugurate de opoziția șovinistă, susținute în ascuns și de Tisza, omul guvernului, — să-și spună și naționalitățile cuvântul chibzuit, cu o cunoștință perfectă a cauzelor și să stabilească interesul ce-l luăm și noi la aceste frământări, pe cum și desideratele principiare, ce le putem formula! Din Budapesta ni-se scrie, că la »Jägerhorn« s'a svonit aseară vestea despre intenția unui deputat român de a cere și dsa cuvântul în materia asta și a fixa, într'o câvântare detaliată, credințele poporului român în conflictul acesta acut dintre Maghiari și Austria. Dăm știrea asta cu toată rezerva, până a o vedea confirmată de monitorul oficial al comitetului.

Casarea proceselor părintelui Vasile Lucaciu. Ni-se scrie din Budapesta, că guvernul ar fi casat procesele în'entate împotriva părintelului Dr. Vasile Lucaciu pentru mai multe articole publicate în »Lupta« și »Poporul Român«.

Noi înregistrăm știrea cu cuvenita rezervă.

Interpelări. Din Budapesta ni-se scrie: «Acum a doua oară se întâmplă că în chestiuni ce ne privesc pe noi Români — deputații unguri trebuie să adreseze interpelări. Așa s'a întâmplat cu prilejul vârsării de sânge dela Galați, când a interpellat Ivanka Imre (din care ziarele românești din București a făcut «deputat naționalist Ivan», — atît de puțin le vinea să creadă că deputații noștri naționaliști tac), și așa s'a întâmplat alaltăieri, când tot un deputat ungur a adus în discuție mizeriile ce ni-s'au făcut cu prilejul conșcrierii cetățenilor... Unde sînt deputații noștri, ca măcar unul să-și ridice cuvîntul!»

Unde stat? Parecă au adoptat și ei lozincă nouă... — «Nu-s acasă!»

Din Cameră. Ședințele din urmă au dat o nouă dovadă că de puțin stau la nivelul chemării lor »părinții patriei«. Insultele reciproce sînt la ordinea zilei. Ședința de ieri a fost introdusă cu aplanarea unui conflict ivit între ministrul de comerț Hieronymi și deputatul Zboray, care îl numise pe ministrul moșic. Zboray a dat explicații în ședință și conflictul s-a aplanat.

Acesta a fost momentul cel mai... serios al ședințelor de ieri și azi. S'a continuat discuția și azi și se va continua și mâine.

De vorbă cu Coșbuc.

De Al. Clura.

Tocmai mă pregăteam să mă culc, când aud o stăruitoare bătaie la ușă. Un tînăr universitar îmi spuse prin ușa întredeschisă, să merg la »Univers«, că e acolo Coșbuc.

Mă gândiam la început că e o glumă, apoi mă dumerii încetul cu încetul. În câteva clipe îmi complectai toaleta cam deranjată și o luai spre otel.

Când am deschis ușa, l-am recunoscut din vălmășala prietenilor. Il cunoșteam după fotografie și îl văzusem într'o seară și la »Carul cu bere«. Era singur la o masă, bându-și halba în liniște, cu ochii ațintiți în gol. Cum eram și eu singur, n'am îndrăznit să-l turbur; oameni mari nu sînt, probabil, totdeauna dispuși să fie obiectul de admirație al oricărui gură-cască. Nimerește un prieten la masa mea.

»Vrei să-l vezi pe Coșbuc, te duc la masa lui, coala în colț. Uite că a și venit.

— Nu mă duc, îmi place să-l privesc așa, cum își bea halba în tihnă, nu vreau să-i fiu spre greutate.

— Ci vino omule!»

N'a putut să mă înduplece; aveam convingerea că maestrul își deapănă în gând, la masa lui solitară, firul unei creații poetice și că îmbulzirea mea l-ar stingheri.

Toate aceste se întâmplaseră la București, cu cinci ani în urmă.

Acum, că îl vedeam în Blaj, aveam par'că mai mare îndrăzneală să mă apropiu de masa lui.

»Să trăești neică, mi-a zis strîngându-mi mîna. Și eu n'am putut să-i răspund decât:

— Să trăești, bade Gheorghe«.

Se schimbase puțin. În barbă câteva fire argintate mai mult, încolo »veșnic tînăr și ferice«. Părea și ceva mai palid, lucru ce se datora celor două nopți nedurmite.

»Și așa, băieți, m'am dat jos la Blaj, fără să-mi treacă măcar prin minte. Băieții din capul mesii sînt vinovații. Vine unul în tren la mine și mă întrebă: »D-ta ești Coșbuc?« Mi-a plăcut întrebarea asta fără înconjur. »Da, eu sînt Coșbuc!« îi răspund, ce dorești?«. »Doresc să te oprești cu noi la Blaj.« Și se prezintă: teolog *absolut*, celalalt iarăș teolog *absolut*! Înțelegeți, mă, e o vorbă cu mare greutate asta. Eu mă știu fecior de popă, și am avut totdeauna multă dragoste pentru rînduiele popiei, dar când m'am văzut în fața alor doi teologi *absoluți*, era să mi să taie picioarele... Ce puteam să le zic? Mă dau jos la Blaj, măi băieți, dacă sînteți chiar așa teologi *absoluți*«.

Inchinarăm păharele și maestrul după ce se potoliră ovațiile, spuse:

»Eu v'am ascultat vorba, măi băieți, dar și voi s'o ascultați pe a mea. Să nu mai spuneți »teolog absolut«, că vă ia dracu... Spuneți »absolvent« ori cum veți vrea,

dar absolut — nu! *Absolut*, mă, e numai Dumnezeu!...«

Și badea Gheorghe își desleagă sacul cu glumele. Conversația era din ce în ce mai veselă.

Bariera ce desparte pe muritori de oamnenii de toate zilele se prăbușise ca prin farmec. Stam la aceeaș masă cu cel mai mare poet al neamului și nu mă mai simțiam așa de strămătorat. Îmi plăcea să-l privesc: cum fumează, cum închină, cum glumește. Abia ochii mă mai nelinișteau: ochii cu scăpărări de geniu și fruntea lată, — leagănul atâtor mîrgăritare de veșnică strălucire.

»Cîntați, băieți, ceva! Ceva de pe la noi. A uite, mi-am însemnat pe o cartă postală patru versuri, ce le-am auzit în drumul la Cața:

Cine țî-o fura mărgele
Să se deșire ca ele.

Băgați de seamă, ce adîncă e expresia. Apoi alta:

Tu țî-ai dus, badeo, de Joi,
Par'c'ai mers de-un an, de doi!

Ce adînc spune Românul ăsta, mă, *tioclos de adînc!*...«

Intonăm cu toții

Pe umeri pletele-i curg râu
Mlădie ca un spic de grâu...

și poetul se amestecă și el în cor, deslușindu-se apoi cum a scris poezia aceasta și cum tot ce a scris are în totdeauna un substrat real.

»Din vînt nu poți scrie, băieți, trebuie să trăiești și să simțești singur mai întîi...«

Era aproape de miezul nopții.

»Niște lăutari, ce naiba, n'aveți nici un lăutar pe aici? Ce calicie!

— Măi Iacobe! răspunse poetul maestrului Mureșanu — care se avîntase să-i țină o dicție — aș putea să-ți răspund că tu ai merita o altă soartă și o altă cunoștință din partea neamului. Pe alții mai mici decât tine valul i-a ridicat sus... dar un artist judecă cu alți ochi, în fața veșniciei... Este, mă, în mine o schintee dumnezeiască? O putere creatoare? Este! Ei bine, am eu ceva merit, că Dumnezeu m'a ales tocmai pe mine sau pe tine sau pe altul ca să-și reverse acest dar chiar în mintea mea? Nu-l am. Am eu dreptul să mă înalț mai pre sus de unul sau de altul? Nu-l am. Ei bine... contimporanii pot să dea greș în judecata lor, dar dacă totuș a fost o scînteie dumnezească în creațiile mele, ele vor dăinui și vor trăi și după o sută, și după o mie de ani în amintirea neamului. Neamul trăiește, mă, noi ne ducem pe-aci încolo...«

Vorbi tot mai încet, cu gesturi nervoase, clipind tot mai des din gene.

Și mi-a părut așa de rău, că s'a oprit deodată — complectînd cu un gest bruscat vorba-i maiastră:

— »Păi câte un șvarț nu luăm noi?

Tresării.

Era prea bruscat acest salt de pe vîrfurile Olimpulii la — capuținer. Ci badea Gheorghe

Dési Mór

CLUJ—KOLOSVAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic

de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școale de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățește !!

nu mai mă putea amăgi. Zadarnic spunea glume și fuma țigară după țigară: bariera nemuririi se ridicase iarăși, par'că, între el și noi.

Il vedeam prin fumul de țigară, ca într-o ceață îndepărtată; aveam dela o vreme senzația că se îndepărtează tot mai mult. Mă gândeam la clipele ce zboară... Cât de sus era strălucirea operelor lui față de haina lui de humă, ori cât de simpatică ar fie ea! Peste câteva sute de ani, când din tot cea s'a scris în românește nu va fi rămas decât câteva file obscure, el va fi citit și atunci și elevii din licee nu-l vor înjura ca pe alți autori din vremea lui, căci scrisul lui va fi tot așa de clar, tot așa de nesilit, ca graiul curgător al poporului!

Primejdia Zarandului.

Brad, în ziua de Bobotează.

Dintre cele mai trainice așezăminte rămase din bătrâni în mijlocul Zarandului, gimnaziul din Brad — ridicat din dania unor oameni cu inimă caldă și prevăzători — a fost singurul focal care a răspândit cultura în lungul văii Crișului.

Existența lui aici a fost vreme îndelungată singurul factor de coerență dintre intelectualii români răsfirați prin cele câteva țirgușoare risipite în jurul lui și rodnică activitate ce a desvoltat în cursul atâtor ani, a avut drept rezultat câteva generații de cărturari, împrăștiati pe la celelalte școli ce avem, iar unii trecuți peste hotare. Folosul cel mai de seamă ce l'a adus însă e pătura sănătoasă a țărănimii — acum aproape dispărută — care în școala aceasta învățase judecata limpede și cu temei și tot aci începuse îndemânarea de a înșira pe înțeles, două cuvinte pe hârtie.

Abia la începutul activității sale școala se putea mișca liber, căci văile Crișului nu erau încă năpădite de pecinginea străinătății și nici slăbiciunile civilizației moderne nu-și făcuseră încă loc în sufletul poporului. Pe băncile școalelor ședeau flăcăi bine închegați, în opincă și cojoace, cari pleaseră din munții lor fără negustoreștile socoteli că vor ajunge, vezi doamne cine știe ce. Și cele mai îndrăznețe nădejdi se mărgineau la cunoștința temeinică a tipicului. Cei cu dare de mână și înzestrați dela fire cu glas fermecat, după câțiva ani de strană făceau pe dascălii satului ori, încrezuți în vrednicia lor și în dorința obștească, plecau la Vlădica din Sibiu ca să-i împărtășească de darul preoției.

Numărul celor setoși de carte creștea mereu, dar în raport cu aceasta scădea și entuziasmul dascălilor veniți să împărtășească lumina. Și lucrul era firesc, căci nu aveau cu cine lupta aici, pe toată întinderea numai Românii erau stăpâni și toți trăiau tihniți și la adăpost de ispita dușmăniilor. Cu vremea însă lucrurile s'au schimbat și vechii stăpâni au dispărut de odată cu strălucirea Zarandului de altădată și în locul lor a venit puhoiul străinilor care ne-a găsit nepregătiți și ne-a încolțit din toate părțile. Azi nu mai avem nimic decât biserica și școala și tot răul acestei înglodări îl poartă slăbiciunea noastră.

Gimnaziul din Brad vegetează numai și contingentul tineretului doritor de carte scade din an în an. Incredințat dintru început unei

conducerei potolite, care nu făcea nici un rău, dar și mai puțin bine, învățământul se făcea mai ca de mântuială și fără considerații la marile schimbări economice ale populației, care zi de zi pierdea terenul de sub picioare. A venit apoi un alt conducător și bun dascăl, cu vederi și forțe tinerești, care a înviorat pentru o vreme învățământul. Chivernisitor al banului câștigat cu multă trudă, își pusese de gând să ridice gimnaziul dela patru la opt clase și în scopul înlăturării acestui ideal a pornit o întinsă propagandă printre toți Românii, cari la rîndul lor au înțeles glasul de chemare și-au contribuit fiecare după puteri la ridicarea Sionului mult așteptat.

Misiunea apostolatului însă a fost rău înțeleasă și sfârșitul lucrului abia început a fost că tinărul director a fost înlăturat dela conducere... În locul lui a venit o nouă conducere, care trăiește moartă și în primul rând numai din vină proprie. Cu această cădere puținii intelectuali ai Bradului s'au rupt în două și carul cu două oiști, tras în două părți, stă deatunci pe loc.

Se virise zizania între frați și în vreme ce Românii stau cu mâinile în sân, Ungurii din Brad s'au folosit de prilej și adunându-se în taină au hotărât să înființeze în localitate o școală civilă. Au și adunat reprezentanța comunală în grabă mare și au adus chestia la ordinea zilei. Puținii oameni adunați însă au respins propunerea sub cuvânt că comuna nu contribuie cu nimic la susținerea ei și nici nu are nevoie de ea, mai ales că în localitate există deja o școală medie. Această întâmplare a produs la început puțină agitație printre Români, dar pe urmă lucrurile au luat iarăși cursul lor liniștit de toate zilele. Ungurii însă țineau morțiș la școala lor. S'a convocat a doua adunare și neisbutind nici acum, s'au folosit de o vacanță, când cea mai mare parte dintre Români erau împrăștiati — iar cei din localitate au ținut de bine să nu se mai obosească până la primărie — și în mod autoritar au adus hotărîrea ca școala să se înființeze, cu toată împotrivirea Românilor. Hotărîrea a fost trimisă comitelui, iar acesta a înaintat-o ministerului și urmarea a fost că toamna s'a deschis școala civilă de stat — la început cu o clasă.

De-atunci au trecut patru ani încheiați și an de an numărul elevilor noiei școale a crescut și an de an se creiază o nouă catedră, pe când la gimnaziul românesc anuarele înregistrează în aceaș vreme o pierdere însemnată a elevilor înscriși. Faptul în sine e îngrozitor, dar își găsește ușor explicația.

Ce am făcut noi de patru ani pentru școala noastră? Fost-am o singură dată în mijlocul poporului ca să-i vorbim, curați cu inima, și să-i desvălăm dezastrul ce-l amenință? Incercat'am prin orice mijloace să împiedecăm primejdia ce stă să ne copleșească? Cine s'a gândit oare de patru ani încoace că ar fi ceasul din urmă să ne punem pe muncă cinstită și rodnică, să isprăvim un lucru rămas dela înaintași? Și-n vreme ce ne istovim unii pe alții în mici hărțueli, înstăpâniți de dușmănie, primejdia crește tot mai mare, până ce ne vom pierde cumpătul și ne vom lăsa în voia sorții.

Ar trebui însă să se ridice un glas mîntuitor, care să ne înviorze rândurile risipite, căci pierderea școalei ar însemna să îngropăm pe veci cauza românească a Zarandului bătut de Dumnezeu și pisma dintre

frați. Nu mai avem decât un singur pas până aici, căci toamna ce vine școala ungurească se va ridica la șase clase și ar trebui să fim de o naivitate condamnată, ca să ne închipuim că guvernul va mai îngădui întregirea gimnaziului nostru, câtă vreme menirea lui e să contrabalanseze acțiunea de maghiarizare.

De ce se întârzie clădirea, când avem un fond aproape suficient pentru începerea lucrului?

Să se înceapă odată acțiunea de trezire și fondurile vor curge, căci mai este încă atâta vlagă în trupurile noastre istovite cât să ne putem apăra moșia.

Voi zărăndeni de altă dată, moșnegi cu plete albe, ne-ați înțeles chemarea! Să vină deci bărbatul chemat să înceapă lupta cea sfântă, pentru limbă și credință.

Corespondență din Cluj.

Distrații de iarnă. — După Crăciun. — Chestia Casinel — Concertul ce-l vom da.

Când am sosit aici pe asfaltul uscat al străzilor Clujului se jucau mângâietoare razele unui soare primăvărat, par'că Aprilie își scădea nopțile, făcând să se apropie fermecătoarele zile ale lui Mai. Dar vremea s'a schimbat, vântul fluieră acum pe la ferestre, ridică în vârtejuri pulberea de pe străzi și scutură firmele de tinichea, atârinate în văzul trecătorilor.

Din când în când vremea asta însă mă încetează, când se întinde în văzduhuri liniște solemnă. Atunci din împărăția lumilor necuprinse, ca niște solii de pace vin spre pământul nost, plutind ușor, fulgi mari de zăpadă cari după ce s'au învârtit ușor, fără țintă deasupra noastră, se lasă încet pe pământ. Spre bucuria tuturor, dar mai cu seamă, a aceluia ce a arendat terenul de patinat pe anul acesta, iarna, pe lângă micile ei mizerii, a adus și o bucurie: a prins scoartă groasă de ghiță pe undele lacului din promenada orașului.

Și acum lacul pe care plutiau astăvară în cet și melancolic liniștitele lebede cu gât lung și firea lor de filozofi, urmărind în adâncul tainic al apelor chipul lor ori zdreanța unui nor călător pe azurul cerului, acum răsună de strigătele varii ale patinatorilor.

E timpul revederii. Petrecând sărbătorii Nașterii Domnului și în cântecul plin de farmec al colindătorilor, cu noi puteri ne înțoarcem în valurile tulburi ale vieții clujene. La tot pasul vezi strîngerii de mâni și aururi calde de binevenit. Noi puteri, noi în demnuri, planuri și ideale ne frământă acum — întăriți de viața românească a căminele noastre sântem tari și neînvingibili, întorcem ca mititicul Anteu, pe care nici Hercule nu putea răpune, deoarece, atingându-se de pământul-mamă, se primenea în puteri. Abia apucăm să ne închegam în viața nouă a cîsinei române, pe care nădăduim să o reinviem cât de iute, prin bunătatea bunului boier părinte al nostru Vasile de Stroescu.

Și dacă veni vorba despre Casina română să ne oprim aci nițel, fiindcă este de mare importanță pentru noi. Casina la tot cazul va redeschide în semestrul acesta, dar înainte de 1 Aprilie nu se poate din lipsă de loc. Vom cerca să găsim un local potrivit cu toate prejurările noastre. E drept că cvartirile sînt foarte scumpe aici, dar chestia, dată fiind însemnată, nu o putem lăsa nerezolvată. În curînd se va ține adunarea generală a cîsinei, la care vor lua parte și patru delegați ai tinerimii universitare. Ni-se va da și atunci să auzim părerile și modalitățile deschiderii casinei, după cum și-le închipuiesc „domnii” noștri.

Tot die aceasta adunare se va vedea și fi este la inimă inteligenței de aici soarta noastră, și vom vedea, că oare sunt îndreptățite părerile unora dintre noi, să ne des-

„MUGURUL“
 Insoțire economică-comercială în
 Elisabetopol (Erzsébetváros Kisküküllő m.)

CONCURS.

Directiunea insoțirii »Mugurul» prin a-
 ceasta publică concurs pentru ocuparea
 postului de

vințelieri

cu termen de 15 Februarie 1911.

Emolumentele cu acest post sunt Cor.
 960. salar anual începător plătit în rate
 lunare decursive.

Dela competenți să cere să fie absolvenți
 ai unei școlii de vierit (vințelieri) să poseadă
 limba română magiară eventual și germană,
 să aibe scrisoare bună și se poată depune
 oareșcare cautiune.

La rugarea sunt a se aclude atestatele
 în copie autentică. Actele nu se înapoează.

Postul este ase ocupa imediat după de-
 numire sau cel mai târziu în 1 Martie a. c.
 Elisabetopol, 15 Februarie 1911.

DIRECȚIUNEA.

În prăvălia de băcănie și bumbăcărie a
 subsemnatului se primește ca

Învățâcel

un tinar care a absolvat cel puțin 3 clase
 gimnaziale sau reale. — Să cere cunoștința
 limbilor române, germane, și maghiare.

Nicolae Dușoiu, Brașov.

== Gálfi Lajos ==

croitor de oniforme domnești și pentru preoți
 Arad, Lázár Vilmos-u. (Palatul Földes)

Înștiințez on public, atelierul meu ce susțâ
 — de mai mulți ani l'am mărit cu —

**prăvălie de materii pentru
 croitori de haine domnești,**

și sub firma de mai sus o conduc și pe
 — — mai departe. — —

Primește spre executare bine
 și foarte ieftin tot felul de
 lucrări în branșa aceasta.

Țin în depozit tot felul de

**stofi din țară
 și strălănătate.**

Am introdus sistemul din
 strălănătate de plătire în
 rate lunare, înât pentru
 3 cor. lunar primește căl-
 cărea a 1 palton, 1 par-
 desiu și 2 rinduri întregi
 sau 4 rinduri de haine. —

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine preoțești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

foarte frumos. La cerere trimite
 catalog și pre-curant gratuit.

Recomandă atole-
 rul său asortat cu
 totfelul de rocvizite
 și haine preoțești de
 îmbrăcat în vremea
 slujbei în biserică.

Pregătește tot-felul
 de icoane sfințe le-
 gate frumos cu aur
 și mătășă, steaguri,
 prapore și altele.

Icoana Mormântul
 lui Christos îl face

Horváth István

fabricant de instru-
 mente muzicale în
 Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pia-
 nine, violini, flaute,
harmonice, precum și
 tot-felul de instrumente
 muzicale. Prețul scoalei Kulif-
 fay pentru învățatul cimbalei 7 cor.
 Țin în depozit piese românești pentru
 cimbală. Catalog (ilustrat) de prețuri
 la dorință se trimite gratis și franco

**Darurile de nuntă cele
 mai potrivite!**

Foarte mare asortiment de sticle,
 porțelană, maiolică, alpaca de
 Berndorf, articli de argint Alpaca
 lampe, tacâmuri de masă pateu-
 tate, sticlării pentru o'elieri,
 păhare pentru beere și vin, în
 cadrarea de icoane. Arzătoarea
 Wolfram cu 70% economisire.

Comandele din provinciile se
 execută prompt și conștiințios.

HECKER și KLUDSZKY

urmașii lui Kaufmann Jakob
 prăvălie de sticlării și porțelană
Lugos, Str. Széchenyi 11.
 (Vis-à-vis de fotograful Naschitz.)
 Telefon interurban No 224. — —

CONSTANTIN PETRUȚIU

tapețier în Pâncota
 s'a stabilit în Arad

luând de consoț (tovarăș) pe dnu

= Iosif Leeb =

tapețier, Piața Tököly Nr. 2.

Primește tot felul de lucrări atingă-
 toare în aceasta branșă, pelăgă servicii
 conștiințios, și prețuri moderate.
 La dorință lucrează și acasă și în
 provincie. Roagă binevoitorul sprijin

Cu deosebită stimă:

Constantin Petruțiu și Iosif Leeb.

Societatea pe acții

Holandeza

pentru asigurarea vieții.

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)
Amsterdam.

Directiunea pentru Ungaria:

Budapest, Hollandi-udvar,
 (palatul propriu, Piața Kálvin, Strada
 Baross și Calea Üllői-ut.)

La finea anului 1909 au fost sumele
 asigurate

peste 358 milioane Cor.

Suma totală rezervei premiilor 107 mill.
 216.324-96 Cor. A plătit asigurațiilor până
 în prezent 96 mill. 370.016-33 Cor.

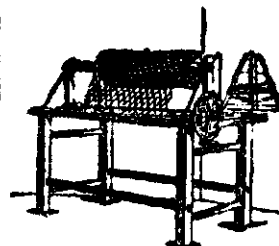
Premiile cele mai ieftine.

Prospecte sau alte deslușiri dau cu plă-
 cere Directiunea pentru Ungaria în Buda-
 pestă și reprezentanții societății din țara
 întreagă precum și

Dirigența pentru Ardeal:

Fritz Prediger jun. Brașov, Str. Neagră 14,
 și Agentura pentru Sebeșul-săsesc (Szász-
 sebes) și Jur:

Ioan Pavel și Heinrich Schunn, învățători.

Cele mai ex-
 celente instru-
 mente pentru
 săpărea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI. Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile,
 comunele, singuraticii: singuri pot
 face săpărea cu instrumentele mele.

— Prim lucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pen-
 tru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimite gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

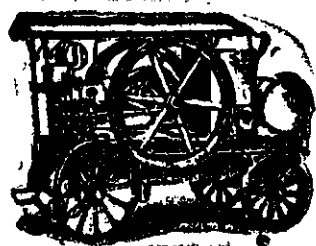
Agronomii își pot face cumpărăturile în condițiunile cele mai avantajoase la
 magazinul economic și de unelte al lui

Kálló István és Társa

Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

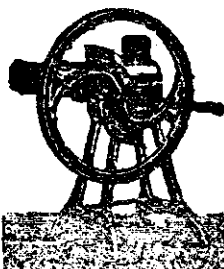
Teleki-u. No. 9.

Are în depozit, pe lângă avantajoase
 condiții de plată, tot-felul de mașini
 industriale și agricole, aparate,
 unelte, oleiuri, saci, mușamale funii
 motoare, automobile, stropitori etc.

Cerși prospecte. — Expediție gratuită.

— Corespondență în limba română. —

Avis!

La »FĂGETANA« institut de credit și de economii ca societate pe acțiuni în Făget (Facsset), contra unei rate săptămânală de 1 coroană și a unei taxe de asigurare minimală (niște fleri) își poate asigura tot natul (bărbați și femei), care e în etate între 20—60 ani și intră ca membru în secțiunea »Depuneri încopiate ca asigurare de viață« introdusă la susnumitul institut —, suma de

1000 coroane adică unamile coroane.

Primirea atârână însă, dela rezultatul vizitării medicale.

Depunerea minimală e săptămânal 1 coroană, contra căreia se asigură 1000 coroane și depunerea maximală e săptămânal 50 coroane contra căreia se asigură 50.000 coroane pentru ajungerea termioului de 15 ani, sau pentru cazul de moarte înainte de împlinirea acestui termen.

Deci contra unei depuneri săptămânală minimală, la tot natul l-se dă pritejul de o parte la acela, ca să și agonisească o sumă considerabilă, ca care își poate asigura tratul liniștit în viitor, iar de altă parte aceia că la cazul de moarte, familia sa, să aibă capitalul de lipsă pentru tratul vieții.

Pe baza acestor depuneri institutul »Făgetana« acoardă și împrumuturi. — Femei și bărbați, tot o formă de taxă de asigurare plătesc. — Membrii din provincie primesc ceuri cu cari pot plăti gratuit taxele. — Informațiuni mai detaliate, la cerere se dau gratuit.

Plătirile se solvesc săptămânal sau pe mai multe săptămâni înainte, și din partea institutului se manipulează ca depuneri și se fructifică cu 4% interese.

Acestea depuneri orișicând se pot abziec și în acest caz — cu considerare la regulamentul referitor la acest ram de operațiune, suma depusă, se estradă deponentului cu interese cu tot.

La cazul că deponentul în decurs de 15 ani își plătește ratele regulat la finea anului al 15-lea — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primește câte 1000 coroane dela susnumitul institut.

Iar la cazul, că intervalul de 15 ani orișicând ar înceta din viață, chiar să fi plătit și numai o singură rată, — după fiecare rată săptămânală de 1 coroană, primesc următorii lui legitimi, sau persoana în favorul căreia s'a asigurat, câte 1000 de coroane, la 30 zile după documentarea încetării din viață a deponentului.

Suma scadentă cu încetarea din viață a deponentului e asigurată de cea mai mare societate de asigurare Olanexă »Algemeene Maatschapij van Lebensverzekeringen Lijfrente« din Amsterdam (reprezentanția pentru Ungaria în Budapesta) și se plătește prin »Făgetana« institut de credit și economii în Făcsset.

„Făgetana“

Institut de credit și economii în Făcsset.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă — din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

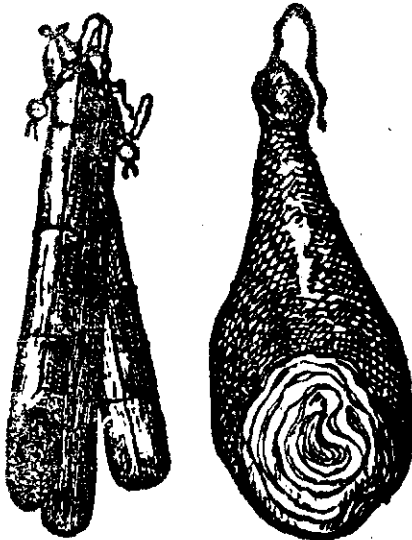
către fabrică de măcelărie și cârnățarie cu putere electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLOCKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	— — —	Cârnaș șuncă	— — —	Galanțin de mai	— — —
Crinolin	— — —	Rollui șuncă	— — —	Masaic	— — —
Extra	— — —	Buseac	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollut raseac	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu mă eș	— — —	Paraneu	— — —	Gotha	— — —
Cârnați p. v. atori	— — —	Măiaș rece	— — —	Mensel	— — —
Cârnați cu sl. p. vânăt	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Saiamă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Săngerets cu slănină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu feurite umflături ș a.	— — —	Rollui de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	ca sânge, mai, limbă.	— — —	Galanțiu de v. țel	— — —
Cași de urechi	— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperci	— — —
Cartaboș negru	— — —	Cra ovan	— — —	Pastete de mai de găscă	— — —

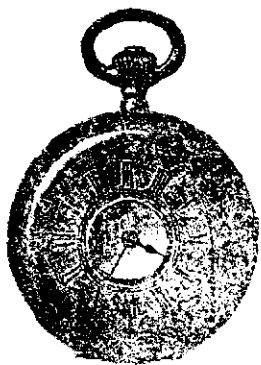

Comandele, atât cele din provincă cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexceptionabilă,

Recomandăm preparare proprii, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cărnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela, 3—8¹/₂.

Az aradi vár és a
Brándes-féle ár között
Nincs semmi kár.

Oroloage noi pe lângă garanță de 5 ani.
Reparări se fac pe lângă garanță de 3 ani.

- Cine dorește să cumpere ieftin și bine.
- Cine dorește să cumpere ciornic bun și ieftin (pe lângă garanță de 5 ani)
- Cine dorește reparări bune și ieftine (pe lângă garanță de 3 ani).
- Cine dorește să cumpere articlii ieftini de aur, argint și dublé să meargă la firma

Brandes D.

orologer artist Chronometer, giuvaergiu și optic

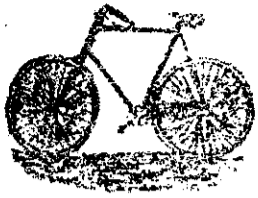
Arad. Andrásy-tér Nr. 8.

Vis à vis de biserica Minorților sau

la filială

Strada Fábrián László Nr. 1.
(mai înainte — Miksa)
(în apropiere de gară).
Comenzile să execută ieftin și prompt.

Mașini de cusut pentru treburi casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și gramofone

se pot cumpăra cu prețuri moderate și plătiți în rate favorabile la

Bodor Béla

magazin de mașini de cusut și biciclete în

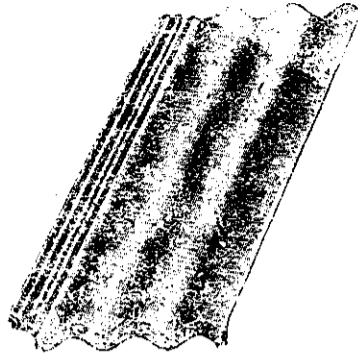
Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 11.

Telefon No 316.

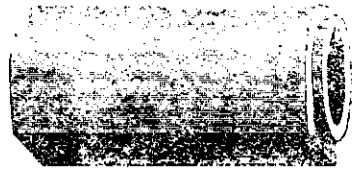
Reiber István

antreprisă de betonare și pavare reprezentantul societății de asfaltare ung. pe acții în

— Timișoara, Gyárvaros, Urlicca No. 32. —

Primește lucrări de betonaj, pavări și tencuii, pietrării, canalizări, și asfaltări. — Se vinde ciment de Portland și românesc prima calitate cu prețuri reduse și în orice cant, la comanda cu vagonul se transportă în condiții de plată foarte favorabile. La lucrări comunale și de biserici cele mai mari favoruri. — Prospece de prețuri la dorință gratuit. Toate comenzile să se adreseze la firma de mai sus.

— Atelierul de fotografiat a lui —

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase care prin spălare nu se strică. La firmă liți cu băgare de seamă n'o confundăți, Cluj—Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz. Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și măiestru pițrar.

Atelierul central al magazinei: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

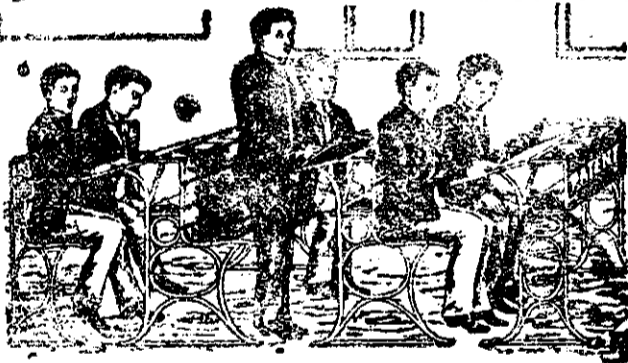
Magazin de pietrii monumentale

fabricate proprii din marmora, labrador, granit, sienit, etc.

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Biroul central: Nagyszombat, Fleischer-gasse 17.

filiale: Déva și Nagyvárad.

Cele mai moderne și mobile de fier și aramă și cele mai practice bănci igienice de școală și mobiliarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuințe private regulează și aranjază mai favorabil:

Müller János,

Succesorul lui Mayer Károly dela prima aranjare cu vapor a fabricii de orologerie din

Budapesta, VII., Tököly-ut 52.

— (Casa proprie) —

Cataloage și specificații de prețuri trimis gratis și franco.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818. —
Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Józsefváros, Bonház-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arapuri p. trier. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat gheață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlii tehnic. Filile magnetice. Unsoiri. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios

— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 818. —

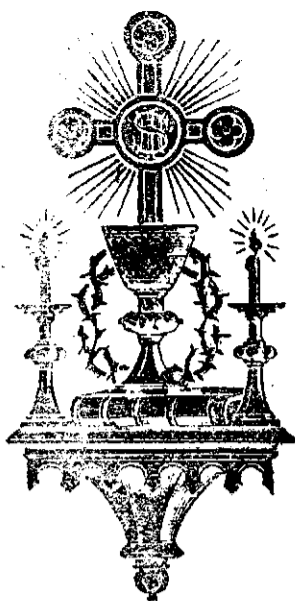
Haas Károly

primul armurar și optician din Szabadka, Egres-u. (Urf. Kasinó).

Mare asortiment de arme și biciclete

de cea mai bună fabricație precum și părțile constitutive ale acestora. Se primesc pe lângă garanție și prețuri moderate tot-felul de reparaturi de arme de orice soi, mașini de cusut, biciclete gramofone, mașini de scris, precum și prefacere armelor și orice lucrări din acest ram. Serviciu punctual și conștiințios

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.

neguțatorie pentru articlii de sticlă, porcelan și metal; fârfurii și blide înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Caldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a.

Ieftin de tot: **Candelabru aurit** pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de — sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43.— Coroane. — La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist

Kolozsvár, Malom-u. Nr. 16.

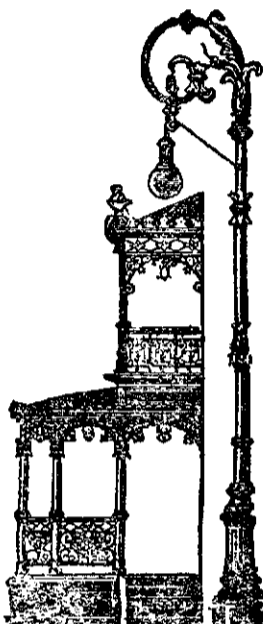
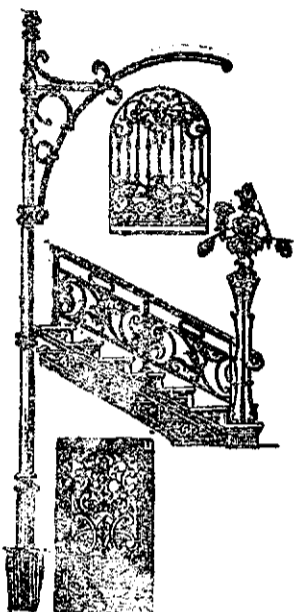
Recomandă

vârteje pentru ferestrii

sistem Sultzberger, sunt cele mai bune, reprezentanța pentru părțile ardelen.

În nou zidita fabrică se execută :

tot-felul de lucrări de lăcătar, fiere pentru zidiri, compoziții de fier, gratii și lucrări specialiste de faur. gratii și lucrări de fier, etc. etc.

Megazinul de blănărie și cojocărie

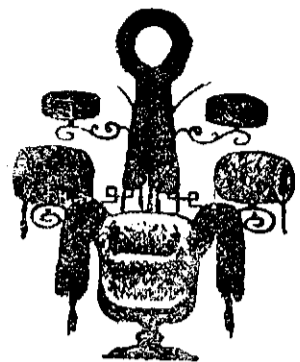
— **Nagályi János** —

Temesvár-Gyárvaros, Kossuth Lajos-ter 2.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie **bogatul asortiment de blănărie** cu prețurile cele mai

convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, — manșoane, boale căciuli pentru domni și doamne ultima modă și lucrate cu gust. Prețuri ieftine. —

Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de I-u rang.

Un cand. de avocat

poate afla aplicare momentan în cancelaria dlui Dr. Teodor Pap, avocat Hălmagiu (Nagyhalmagy). —

PETRY ÁRPÁD

orologier și optic, singurul vânzător de mașini de fotografiat «KODAK» în Oradea-mare-Nagyvárad, Rákoczi-út 3.

Mare asortiment de: oroloage de aur, enant, nickel, cu pendulă, deșteptătoare, adăruș cancelarie și de Schwarzwald. — Mașini de fotografiat și adjectiv pentru amatori. Ochelari veritabili Rodenstock Diaphragma. Mare asortiment de sticle periscopice, obiective, lornete, și de alte obiecte optice. — Prăvălia mea îi să la dispoziția on. public un Refraktometru de Rodenstock (mașină pentru examinarea ochilor) prin ce se știe imediat ce fel de sticle sunt de lipsă. —

Din gură 'n gură merge vestea bucuroasă de Crăciun că renumitul atelier fotografic **ERVIN KARGER, Lugos** Strada Bisericii

deja numai pentru 8 cor. execută după oricare fotografie :

Inmăriți de platină în mărime naturală (Passepartout) **ca cadourile de Crăciun.** —

Surprindetivă părinții!

Surprindetivă copiii!

Măsură: 30×40 cm. numai Cor. 8 —, mărimea II-a 50—60 cm. numai Cor. 15 —, mai mare decât mărimea naturală 64×100 cm. numai Cor. 20 —

Renumele firmei mele garantează lucrările artistice; numai lucrări de artă!!

Lucrări slabe sunt escluse!

Expediere de 2 ori în 48 ore!

Serviciu prompt și conștiințios. Lucrările neconvenabile să mi-să retrimită.

HOFFMANN SÁNDOR, Arad, Edificiul Teatrului.

Mare asortiment de :

Confecțiune p. dame

Paltoane de iarnă pentru băieți.

Stofe, catifele și materii pentru vestminte de casă.

Barcheturi, Tenise, Panze și Albituri.

Cumpărare ocazională de câteva bucăți de

COVOANE PERZIANE.

Se primesc și doi învățacei buni.